

Taller 1. Els rols de poder en l'orientació: des d'on oriento i per a què.

Lídia Méndez, Glòria Mor i Víctor Saló

ASPID i Coordinació Territorial de Joventut a Lleida, Alt Pirineu i Aran

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL
A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Els rols de poder en l'orientació: des d'on oriento i per a què.

En un entorn actual **d'incertesa i complexitat**, sembla que el model d'intervenció amb les persones usuàries que s'imposa persegueix la classificació i la **categorització** de les persones.

És aquest el millor model d'atenció?

La **interseccionalitat** n'és la resposta?

Quin rol prenem i podem prendre com a professionals?

Dicotomia entre persona i compliment de projectes, **com gestionem la part emocional** de l'orientador/a?

Cal fer una orientació a curt termini perquè la incertesa s'imposa o podem pretendre anar més enllà i fer una **orientació més estratègica**?

En el taller treballarem 3 reptes: reptes individuals (què puc fer jo com a professional), reptes de la institució (què puc fer jo per millorar la institució) i reptes participatius (com puc treballar amb les persones per a millorar l'atenció).

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 1: enquesta

Descriviu amb un màxim de 3 paraules (substantius o adjectius), el perfil de persona tipus que ateneu en el vostre servei.

Podeu entrar en aquest enllaç de Mentimeter:

<https://www.menti.com/al4p4wz3d2gc>

The voting code **6747 3623**

o bé capturar aquest qr:

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 1: preguntes per a la reflexió

Quina és la primera mirada que fem a la persona que ve al servei?

Quins estereotips van lligats a aquests conceptes?

Estem orientant preventivament?, és a dir, estem aplicant d'entrada un protocol d'actuació i d'orientació segons el prototip de persona que ve al nostre servei sense aprofundir abans en les diferents capes d'aquesta persona?

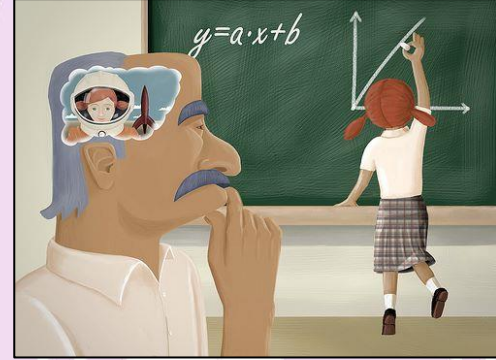
Això ajuda a complir l'encàrrec social de la nostra entitat / institució?

Ho fem per inèrcia o bé per comoditat?

Dinàmica 1: el mite resultant

El mite de Pigmalión:

Efecte Pigmalión: "Les expectatives i previsions dels professors sobre la forma en què es desenvoluparan els alumnes, determinen precisament les conductes que els professors esperaven." (Rosenthal i Jacobson)

Complex de Pigmalión: consisteix a voler millorar de manera obsessiva una altra persona.

Efecte Gòlem: generant una baixa expectativa sobre una persona, es condueix a modificar de manera negativa la tasca que aquesta persona estigui realitzant. (Babad, Inbar i Rosenthal)

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

En general, tots els discursos sobre competències interculturals comencen fent referència a la necessària empatia per l'alteritat i a l'enriquiment que s'obté de la diversitat.

Jo començaria dient que les relacions i la comunicació intercultural poden ser difícils, perquè impliquen processos molt complexos.

Poden ser una font de malentesos a causa dels etnocentrismes i dels prejudicis inherents als diferents orígens culturals, i poden xocar amb els principis de tolerància fins al punt de ser negades o amagades darrere d'una perspectiva de caràcter universalista.

Margalit Cohen-Émérique (2013)

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

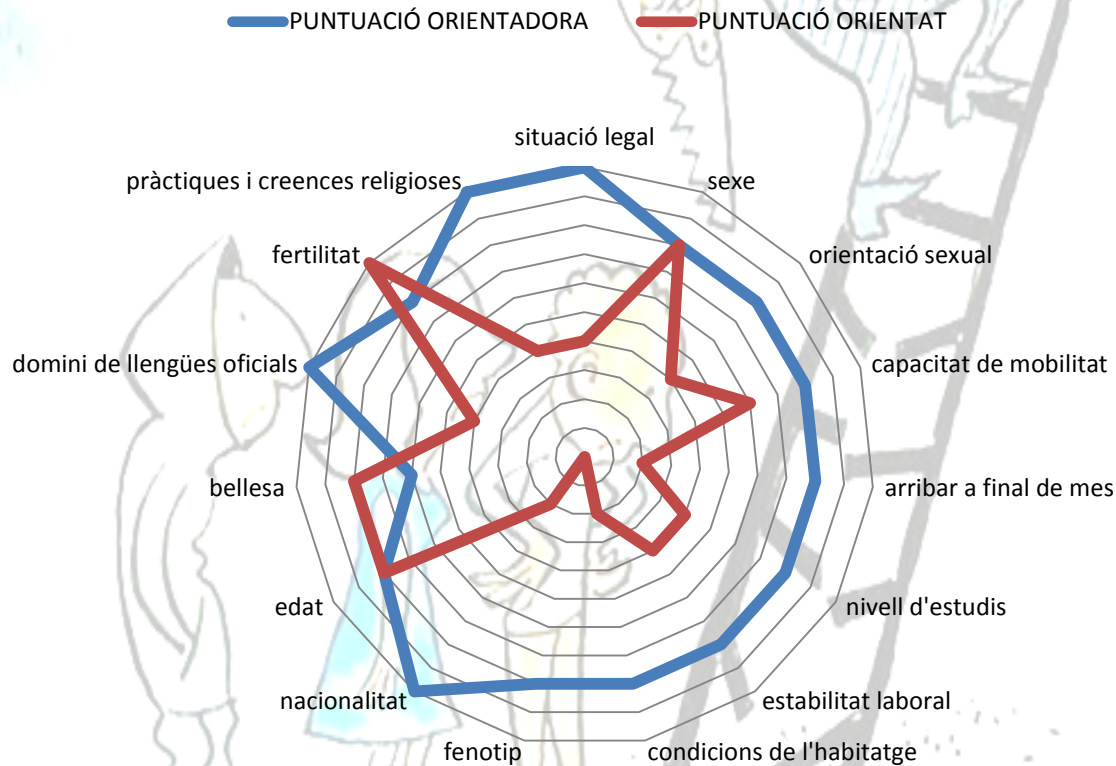
**Dinàmica 2: l'estrella del privilegi
i la parcel·la de poder**

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

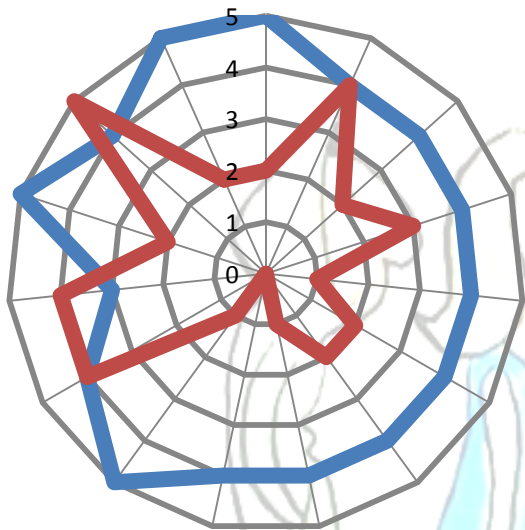
Dinàmica 2: l'estrella del privilegi i la parcel·la de poder

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 2: preguntes per a la reflexió

Tenim consciència de la diferència entre la nostra parcel·la de poder i la de les persones que atenem?

La nostra feina consisteix en ampliar la seva parcel·la?

És l'encàrrec de la nostra institució/entitat?

Des d'on complim l'encàrrec?

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 2: el mite resultant

3 figures que travessen les pràctiques socials (Saul Karsz, 2006)

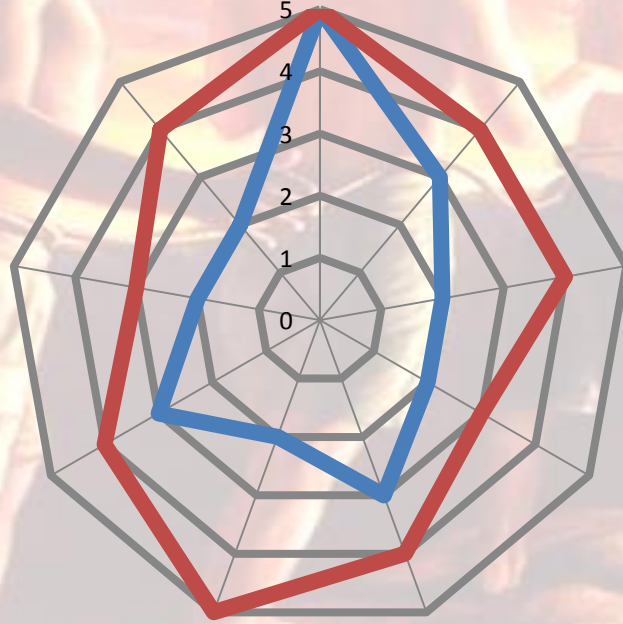
- Salvació, beneficència o redempció! (minorització, sense capacitat d'agència, fruit d'una necessitat)
- Fer-se càrrec de la persona (hi ha algú que sap i marca què és "correcte", cal una demanda ni que sigui implícita)
- Treball amb subjectes que són necessaris tenir en compte (treballar amb la gent, acompanyar, espai per a la incertesa, entendre la persona polièdrica, relació participativa)

Taller 1. Els rols de poder en l'orientació: des d'on oriento i per a què.

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

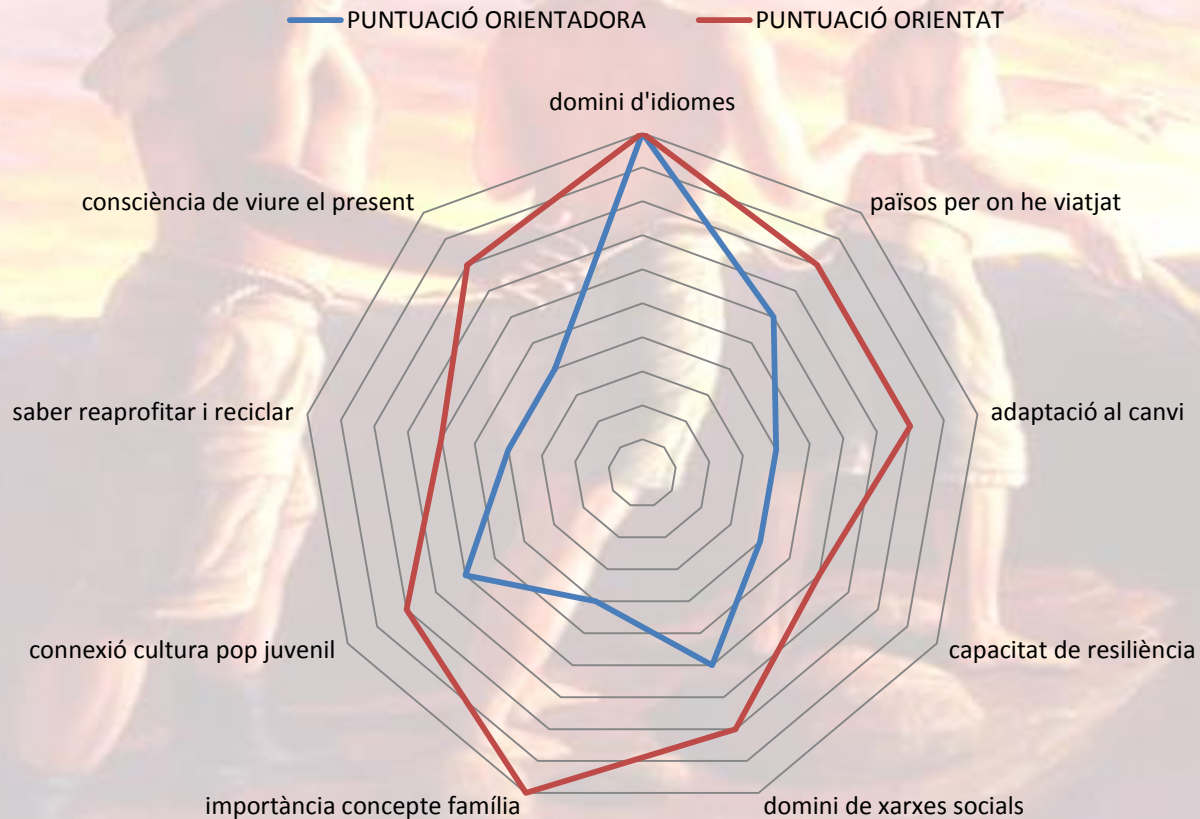
Dinàmica 3: l'estrella del privilegi i la parcel·la de poder (2a part)

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

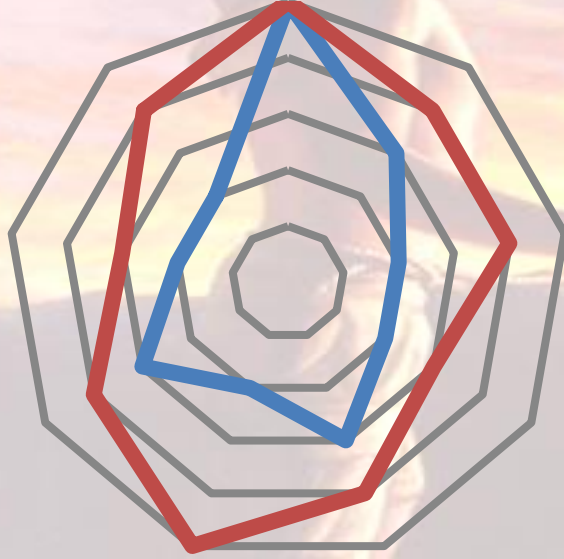
A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 3: l'estrella del privilegi i la parcel·la de poder (2a part)

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 3: preguntes per a la reflexió

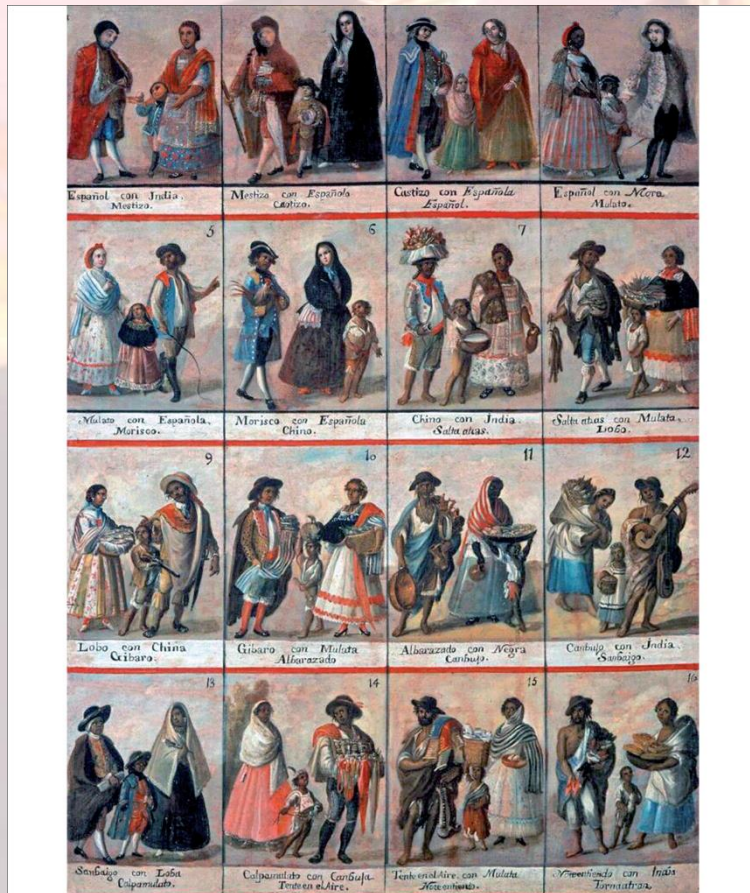
Si vivim en un món complex, per què mirem de forma i segmentada les persones que atenem?

Per què social i laboralment donem més importància a uns aspectes que a altres? Quins donen més privilegi?

Com potenciem les habilitats que semblen “menystingudes” però que les persones ateses tenen més desenvolupades que nosaltres?

Si atenem només mirant algunes de les etiquetes, fa que fem una atenció ambigua? És a dir, que no tinguem clar el significat de la nostra acció?

Dinàmica 3: el mite resultant

El mite del Progrés (categorització, neohigienisme)

El mite de la Civilització

Multiculturalitat / Interculturalitat

Assimilació - Coexistència - Inclusió

El triangle de la interculturalitat es basa en:

- Igualtat / equitat
- Reconeixement de la diversitat
- Interacció positiva

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Una mica de teoria i un quart mite doble...

Una pugna entre models educatius i d'encàrrec institucional:

Model d'intervenció de control social
vs
Model d'acció socioeducativa o model cultural

(Violeta Núñez, Hebe Tizio, Touraine)

Mite de la lliure elecció o de l'elector informat.

Una mica de teoria i un quart mite doble...

Mite de la lliure elecció o de l'individu informat.

Mite de la no necessitat d'estructura comunitària i social.

Des de la perspectiva de **Beck**, cada actor (en el model neoliberal) és: "autor de su propia vida, creador de una identidad individual" i, d'aquesta manera, els fets de la vida no es produeixen per "causas ajenas", sinó que són resultat d'"aspectos del individuo (decisiones, indecisiones, omisiones, capacidades, incapacidades, logros, concesiones, derrotas)."
(Beck, 2001)

Aquesta perspectiva teòrica que ens parla d'un subjecte informat i amb capacitat d'elecció en la construcció de la seva pròpia identitat implica algunes dificultats a l'hora de la individualització dels riscos en poblacions afectades per la desigualtat social, si considerem el context d'una societat heterogènia i conflictiva en la qual s'emmarquen les decisions dels actors. "Lliure elecció dins una gàbia?"

Fins i tot en un moment personal concret, podem donar una o altra orientació. Com trobar una orientació "justa"? Orientem des de "programes gàbia" perversos?

Dinàmica 4. Què fem davant aquests riscos?

Dividir el gran grup en petits grups de 6-7 persones.

Cada grup respondrà a un dels 3 reptes següents.

- reptes individuals (què puc fer jo com a professional)
- reptes de la institució (què puc fer jo per millorar la institució)
- reptes participatius (com puc jo treballar amb les persones que atenc per a millorar l'atenció).

Cada grup podrà col·locar en postit les necessitats/reptes que creguin que han de satisfer i una idea de com treballar-ho i amb qui.

Cada grup haurà de consensuar quin d'aquests reptes volen explicar al gran grup del taller.

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 4. Què fem davant aquests riscos?

NECESSITATS

PROPOSTES

QUI, AMB QUI,
QUAN, ALTRES
COMENTARIS

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Dinàmica 4. Llistat de reptes i propostes

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

Una cita final

Una crisis se convierte en desastre cuando sólo cuando respondemos a ella con juicios preestablecidos, es decir, con prejuicios. Tal actitud agudiza la crisis y, además, nos impide experimentar la realidad y nos quita la ocasión de reflexionar lo que esa realidad brinda.“

(Arendt, 1968)

Taller 1. Els rols de poder en l'orientació: des d'on oriento i per a què.

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

A L E S T E R R E S D E L L E I D A

I una mica d'spam...

**JOVENTUT I INTERSECCIONALITAT:
PODER, PRIVILEGIS I EIXOS DE DESIGUALTAT**

XXIII Fòrum d'Estudis sobre la Joventut 2022
Lleida, 11 de novembre de 2022

Organitza: Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

Amb el suport de: Universitat de Lleida

@joventutcat #FòrumLleida

Moltes gràcies!

Lídia Méndez, ASPID – lmendez@aspid.cat

Glòria Mor i Víctor Saló - Coordinació Territorial de Joventut a Lleida,
Alt Pirineu i Aran –

gmor@gencat.cat – vsalo@gencat.cat

13a JORNADA ORIENTACIÓ PROFESSIONAL
A L E S T E R R E S D E L L E I D A

